

CAPITOLUL 3

Micro-studiul comunitar

Speriețeni - un sat de tranziție

Numele actual al satului Speriețeni a suferit transformări în trecut de la Ursoaia, la Speriați până la numele actual, fiind legat de o poveste știută din bătrâni despre pădurea din apropiere. Un cioban din satele alăturate își păștea oile în pădurea Speriatul (actualmente islaz) și a fost speriat de moarte de un urs, fapt ce a dat și nume satului.

Așezare geografică

Satul Speriețeni este sat periferic în comuna Gura Șuții, comună cu două sate, comună al cărei nume este dat de numele satului-centru de comună. Poziționată în partea de sud-vest a județului, comuna este încadrată de trei orașe (Târgoviște, Găești și Titu), iar drumul județean ce leagă orașul Târgoviște de orașul Titu, traversează satul Gura Șuții. Deși orașul Titu este situat la distanță minimă (14 kilometri) față de centrul comunei, sătenii preferă să meargă la oraș la Găești sau la Târgoviște (municipiu - reședință de județ), orașe mai mari, care le oferă mai multe posibilități.

În mare majoritate, cei cu bani foarte mulți ... s-au retras către oraș din cauza faptului că au și firmele în oraș ... e mult mai ușor să-și rezolve problemele în oraș. (director școală Speriețeni)

Structură

Populația comunei numără aproximativ 5270 de locuitori (2006²²), din care aproape două treimi ocupă cele 964 de gospodării din satul-centru de comună. Din cei 1816 locuitori ai satului Speriețeni, autoritățile estimează că cel puțin 70% sunt plecați în Spania, iar din aceștia jumătate s-au stabilit acolo (șef de post). Acesta este și motivul pe seama căruia autoritățile pun îmbătrânirea satului.

Nivelul de vârstă în satul Speriețeni este foarte ridicat... înmormântări la săptămână ... mor oamenii pe capete (director școală Speriețeni, preot ortodox)

N-a mai rămas decât, vorba aia (oftează)...bătrânii, șiăștia tinerii, cei care țin la copii să învețe ceva. (soție de migrant plecat pentru muncă, 44 ani, religie ortodoxă)

²² datele culese de la primărie au fost folosite în principiu pentru a completa imaginea despre amploarea fenomenului de migrație, referindu-se mai degrabă la aceasta; pentru evidențierea structurii locuitorilor am atașat în anexe date de la ultimul recensământ, coroborate cu informații obținute din interviuri

Cum era satul înainte?

„era mai populat...foarte populat” (director școală Speriețeni)

În ceea ce privește structura populației, așa cum arată și datele de la RCM01 și așa cum am aflat și de la săteni, există în sat imigranți, persoane din alte sate din județ, sau din alte județe din sudul țării. Principiul în urma căruia s-a produs această mobilitate teritorială este cel al înrudirii prin căsătorie.

Și numărul **copiilor care urmează cursurile primare** în sat a scăzut în ultimii 10-11 ani: de la aproximativ două sute de elevi la 135 înscriși în clasele I-VIII și 40 de preșcolari.

Directorul școlii își amintește cu nostalgie vremea când era elev în sat:

Pot să-ți spun așa la nivel de efective de elevi: când eram eu elev aici, erau două rânduri de clase. Școala așa avea: două rânduri de clase. Deci aveam 16 clase. În timp [...] în jur de 190, până în două sute de elevi, așa... E, și după 2000 au scăzut. (director școală Speriețeni, 32 ani, localnic)

Numărul copiilor a scăzut ca urmare a plecărilor în străinătate, a schimbării comportamentelor cuplurilor de vârstă fertilă, dar și a plecărilor la oraș. Tot directorul școlii spune că această scădere se datorează în proporție de 80% plecărilor în

Spania, cu toate consecințele acestor plecări, iar 20% mutărilor la oraș.

În ceea ce privește **etnia**, populația majoritară este română, însă la Gura Șuții sunt câteva familii de romi, mai sărace, așezate la extremitățile satului și care mai lucrează cu ziua la oameni prin comună.

În Gura Șuții sunt romi. În Speriețeni nu există o zonă de săraci, dar pot să zic că există o zonă de unde sunt plecați în Spania...o zonă a satului de unde marea majoritate sunt plecați în Spania...la S în partea asta.
(director școală Speriețeni)

Din punct de vedere **religios**, satul Speriețeni este de mare diversitate, deși ponderea minorităților religioase nu depășește 10 procente (RPL2002). Din informațiile obținute de la conducătorii Bisericilor, în sat sunt 320 de enoriași ortodocși activi și 220 de membrii înscrși (vezi caseta 1) ai Bisericii Adventiste, exceptând copiii, în timpul anului. Vara, în august, numărul acestora ajunge la 400. În sat sunt câteva familii de evangheliști care au două lăcașe de cult și patru martori ai lui Iehova (preot ortodox). Existența unei minorități religioase în sat este asociată cu modele de viață și de consum diferite, creând invidii, dar și modele de succes și de competiție:

Migrația de revenire
Studiu de caz în satul Speriețeni, un sat de tranziție

Nu vreau să pun parte nimănui, dar în satul ăsta ce s-au mai descurcat și au fost mai răsăriți, adventiștii au fost, pentru că, cum să spun eu, nu pentru că sunt eu adventist, dar adventiștii au fost întotdeauna, cum să zic eu, mai...cu un pas înainte. Deci noi am fost nevoiți să ne mișcăm. Nouă nu ne-a asigurat nimeni condițiile, începând după timpul lui Ceaușescu. Deci noi nu puteam, nu ne primea nimeni la serviciu, la întreprindere...Totuși ne-am descurcat și suntem, nu neapărat financiar, dar suntem mai bine decât alții ca nivel de viață față de alții, pentru că la noi nu se fumează, nu se bea...nu sunt cum sunt cei din lume, să zicem. Deci noi mergem pe un alt stil de viață, din cauza asta și mulți ne îndiviază, ne vorbește de rău...Păi automat, cum te ridici un pic încep speculațiile, ăsta de ce a făcut, ăsta de ce, că face, că e hoț...” (migrant reîntors, 44 ani, evanghelist convertit adventist)

Caseta 1. Calitatea de membru al Bisericii Adventiste

Calitatea de membru al Bisericii Creștine Adventiste de Ziua a Șaptea (BCAZȘ) este acordată numai la cerere, fie în urma oficializării calității de membru care a pus în practică învățăturile creștine, fie la cererea de convertire. Membrii nu pot deveni decât cei care au o bază spirituală de practică și cunoștințe solide, în urma unei evaluări publice sau particulare, prin botez. Pregătirea în vederea evaluării este făcută sub supravegherea pastorului, iar evaluarea se ține fie public, fie în fața unui comitet.

Membru poate deveni orice credincios care-și mărturisește credința, indiferent de religia anterioară, după ce a fost socializat în îndemmurile credinței, nu înainte de a fi prezentat comunității în care urmează a fi integrat. O situație specială o prezintă credincioșii izolați care vor să se unească cu comunitatea conferinței care trebuie să participe timp de 6 luni la adunările noii conferințe.

Acceptarea unui membru al unei alte conferințe se face prin metoda scrisorilor de transfer, după trecerea unei perioade de cel puțin 6 luni. Acceptarea de membri în situații internaționale dificile se face după o examinare a noului membru și prin realizarea unui raport.

Calitatea de membru în BCAZȘ presupune achitarea unei contribuții anuale egală cu a zecea parte din venit (zecimea), participarea săptămânală la adunări și la cele din zilele speciale de sărbătoare, „ținerea” zilei de sămbătă ca zi de odihnă, participarea la activitățile misionare, ale Școlii de Sabat și ale Asociației Tineretului Adventist și păstrarea regulilor de conviețuire în cuplu.

O parte importantă o prezintă ajutorarea aproapelui, fie cu bani (donații) sau alte produse care sunt oferite la adunare și care apoi se redistribuie în conferință în funcție de necesități, fie în interacțiunile zilnice în forme nemateriale.

sursa: Biserica Creștină Adventistă de Ziua a Șaptea. (1994). *Manualul Comunității*, s.l., Cuvântul Evangheliei

Din punct de vedere **ocupational**, la nivelul comunei, în 2002, aproape jumătate din populație era inactivă (vezi tabelul 4, Anexa 3). Situația nu este mai bună la Speriețeni, unde, distanța mai mare față de oraș și accesul greu al mijloacelor de transport în comun îngreunează posibilitatea navetei pentru slujbe la oraș:

Dar totuși sunt vreo câteva mămici, în jur de 6-7 femei care fac naveta la Găești, fiind angajate la Arctic.(director școală Speriețeni)

La Târgoviște numărul angajaților este și mai mic, 2-3 numai „care mai lucrează pe la OțelInox, mi se pare, puțin” (director școală), populația fiind angajată în special în sectorul secundar de activitate, în industria prelucrătoare.

Înainte de 1989 peste 80% dintre speriețeni lucrau la Găești, numărul fiind estimat în funcție de numărul autobuzelor care făceau naveta între sat și oraș:

Erau 2 autobuze la 6:30 care plecau înșesate cu oameni la Găești la Utilaj Chimic Găești și la frigidere, la Arctic. Acum, marea majoritate a oamenilor nu mai au serviciu. Dar de vreo 2 ani de zile, de când s-a privatizat [Arctic Găești], nu știu cine l-a luat, parcă un turc, a început să angajeze,

dar pe niște salarii foarte mici.”(director școală Speriețeni)

Un alt sătean, care a lucrat la București în *construcții*, își amintește că și spre Târgoviște plecau două autobuze dimineața, spre OțelInox (prelucrarea oțelului) sau spre Upet (uzina de utilaj petrolier). Puțini erau și atunci cei care lucrau în alte orașe: la Titu, București sau în altă parte, majoritatea în construcții. (consilier biserica ortodoxă, pensionar, 55 ani). În construcțiile realizate pe plan local se folosesc *ziliari* din cele două sate.

Nici *agricultura* nu se mai practică, nu e rentabil și nici nu mai are cine, populația vârstnică nemaiaivând putere și utilaje a lăsat pământul nelucrat. (migrant reîntors, adventist, 44 ani) Primarul spune că investițiile în agricultură sunt puține, sporadice și nerentabile (primar comună), în satul Speriețeni existând o familie care, cu bani din migrație a cumpărat mai multe utilaje cu care lucrează și pământul altor săteni, contra cost²³. Pentru adventiști, datorită faptului că au ziua de odihnă sâmbăta, șomajul nu a reprezentat o problemă așa mare, întrucât ei erau angajați în activități comerciale și meșteșugărești, însă, din cauza lipsei de cerere pentru serviciile prestate de ei, și aceștia au trebuit să se reorienteze din punct de vedere ocupațional.

²³ pe harta socială a satului, figura 1 din Anexa 3 se găsește cu numele: familia C.

Înainte de revoluție advenștii din sat erau zugravi și ceilalți au început ca ei, „*apoi toți au făcut mănuși, iar acum dacă a plecat unul în Spania, au plecat și ceilalți*” (soție de migrant pentru muncă, 42 ani, religie ortodoxă)

La nivelul comunei există 160 de *firme* cu profil comercial, de producție, de servicii (primar comună), iar în 2006 satul Speriețeni număra nu mai puțin de 32 de firme²⁴. Dintre acestea 10 sunt societăți comerciale (magazine), mai există societăți care încheie asigurări, un atelier auto „pompe injectie”, câteva firme de construcții și o întreprindere de confecții și echipamente de protecție: salopete, mănuși etc. La nivelul comunei, conform spuselor primarului sunt 4-5 firme de construcții care duc zilnic oameni la muncă la București.

Infrastructură

Proiectele de dezvoltare a infrastructurii realizate în satul Speriețeni au început în 2003, o dată cu *reconstruirea școlii* din Speriețeni cu bani de la Banca Mondială. Proiectul, realizat de fostul director al școlii, a fost pus în aplicare de actualul director. În 2007 a fost repartă și grădinița, de data aceasta cu bani de la consiliul local.

De curând, prin inițiative ale Inspectoratului Școlar școala și grădinița au fost dotate cu materiale didactice, iar școala a primit mai multe calculatoare pentru realizarea unui laborator de informatică.

²⁴ <http://www.listafirme.ro/dambovita/sperieteni/o1.htm>

Proiectele de viitor în ceea ce privește școala vizează amenajarea în spațiul vechii școli a unei săli de sport (cea veche era amenajată în căminul cultural), a unei biblioteci cu sală de lectură și a unui laborator de informatică, iar în sălile actualului corp se dorește amenajarea unor laboratoare tematice: biologie, geografie, istorie, limba română.

Începând cu anul 2006 au fost începute lucrări, cu finanțare europeană (programe SAPARD) și județeană, de asfaltare a *drumului* dintre Speriețeni și Gura Șuții. Proiectul, mai vechi, a lansat dispute între localnici și autorități, fapt ce a dus la întârzierea începerii lucrărilor. Conform declarațiilor primarului, în ultimii 4 ani, pe raza comunei au fost asfaltați 9 kilomeri (patru dintre ei între cele două sate), și pietruite toate drumurile din sate, apreciind ca fiind rezolvată problema acestora în proporție de 80%.

În planurile de viitor în ceea ce privește drumurile, primarul (ales pentru a treia oară) menționează: asfaltarea a încă 2 kilometri, reprezentând drumul de la asfalt la cele două biserici ortodoxe din comună și drumurile până la cimitire, bucata de drum spre Găești care aparține de comuna Gura Șuții, pentru înlesnirea accesului navetiștilor (drum actualmente doar pietruit).

Tot prin SAPARD au fost introduse *apa* curentă în comună și *gazele*, iar în 2007 a fost scris un proiect pentru canalizare.

În ceea ce privește *transportul în comun* către orașe, o firmă de autobuze Mondotrans are două autobuze pe zi, dimineața și seara și o firmă de microbuze care merge pe traseul Târgoviște-Titu, având mașini la interval de o oră, mai rar sâmbăta, iar duminica nu au program. Toate trec prin Gura Șuții, că spre Speriețeni „și rupeau ăștia mașinile când nu era asfalt” (director școală Speriețeni) Spre Găești este deasemenea un autobuz care circulă de două ori pe zi.

O situație specială o reprezintă introducerea transportului pentru elevi, chiar din Speriețeni, cu un microbuz destinat special acestora pentru care s-a încheiat un contract cu primăria în februarie 2008 (șoferul microbuzului, sătean, 40 ani), care face două curse zi: dimineața și la prânz când se întorc copiii de la școală. În paralel, elevii folosesc mijloacele de transport în comun din Gura Șuții. Abonamentele se plătesc la primărie și costă 110 lei.

Telecomunicațiile au început și ele să se dezvolte în sat: în prezent există acoperire pentru toți operatorii naționali de telefonie mobilă și există inclusiv telefonie fixă prin centrală digitală în Gura Șuții. Există 20 de abonamente telefonice la Romtelecom în comună (asistent social). În ceea ce privește numărul telefoanelor mobile, așa cum observa un sătean din Vulturu, Vrancea, într-un alt studiu comunitar: bătrânele scot